

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004367

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуменюк Євген Валерійович

2. Yevhen V. Humeniuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-9161-4778

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 19-08-2026

Спеціальність за освітою: Комп'ютерні науки

Місце роботи здобувача: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16514

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.71.17, 06.71.07, 06.75.11, 06.92

Тема дисертації:

1. Формування механізму продовольчого забезпечення в системі економічної безпеки країни
2. Development of a food security mechanism within the country's economic security system

Реферат/анотація:

1. Гуменюк Є.В. Формування механізму продовольчого забезпечення в системі економічної безпеки країни. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка». – Університет митної справи та фінансів, Дніпро, 2026. Дисертаційна робота висвітлює питання обґрунтування і розробки теоретичного та методологічного забезпечення, а також науково-методичних основ і практичних рекомендацій щодо формування механізму продовольчого забезпечення в системі економічної безпеки країни. У першому розділі досліджено сутність поняття «продовольче забезпечення» крізь призму його еволюційної трансформації та системної інтеграції у структуру національної економічної безпеки. Доведено, що сучасне розуміння продовольчого забезпечення зазнало якісних змін. Визначено, що система продовольчого забезпечення має чітко виражену багаторівневу структуру і функціонує як динамічний комплекс шести взаємопов'язаних підсистем: виробничої, ресурсної, інфраструктурно-логістичної, ринково-економічної, соціальної та інституційно-регуляторної. Обґрунтовано підходи до систематизації детермінант

і концептуальних суперечностей сучасної наукової парадигми продовольчого забезпечення. Обґрунтовано необхідність адаптації цього досвіду до умов України з метою подолання локальних деструктивних чинників. Встановлено, що сучасний науковий простір концентрується навколо п'яти макронапрямів діяльності щодо створення базису продовольчого забезпечення. Побудовано логічну модель взаємозв'язку сталого розвитку та економічної безпеки країни через механізм продовольчого забезпечення, де аграрна сфера виступає головною трансмісійною ланкою. У другому розділі розроблено науково-методичний інструментарій комплексного оцінювання та прогнозування стійкості продовольчої системи в умовах тривалих макроекономічних шоків, воєнно-логістичних обмежень та євроінтеграційних трансформацій. Визначено, що архітектура системи продовольчої безпеки держави функціонує під впливом синергетичного тиску п'яти груп детермінант, що, в умовах економічної нестабільності, набувають кумулятивного деструктивного характеру. На основі розробки та апробації матричного аналітичного підходу із застосуванням адитивної моделі ризику локалізовано загрози «червоної зони» економічної безпеки. Проаналізовано основні наукові підходи щодо розвитку виробничої, логістичної та соціально-демографічної підсистем агропродовольчого ринку. З метою кількісної системної оцінки функціонування харчової системи на принципах парадигми сталого розвитку, побудовано та верифіковано багатофакторну регресійну модель впливу відповідних індикаторів агросектору на інтегральний індекс продовольчого забезпечення. Аргументовано авторський організаційно-економічний механізм стратегічного менеджменту агровиробників, що забезпечує якісний перехід від сировинної моделі розвитку сектору до моделі глибокої переробки з високою доданою вартістю, адаптованої до мінімізації індексу цінової волатильності та узгодженої з інституційними інструментами євроінтеграції. У третьому розділі розроблено ключові положення визначення напрямів та практичних інструментів адаптивного регулювання агропродовольчої сфери в умовах повоєнного відновлення національної економіки під дією жорстких ресурсних і бюджетних обмежень. При цьому критично переосмислено традиційні лінійні підходи до прогнозування продовольчої безпеки та запропоновано методологічний підхід, заснований на принципі нелінійної параметричної оптимізації («траєкторія до майбутнього визначає майбутнє»), що дозволяє розраховувати параметри безпеки як цільові орієнтири розвитку системи. Шляхом декомпозиції інтегрального індексу продовольчого забезпечення за чотирма базовими факторами математично верифіковано межі «гомеостатичного плато» та виокремлено критичну, порогову й оптимальну зони функціонування системи.

2. Gumenyuk E.V. Development of a food security mechanism within the country's economic security system. – Qualification scientific work in the form of a manuscript. Dissertation for the degree of PhD in the field of knowledge “Social and Behavioral Sciences” in the specialty 051 “Economics” – University of Customs and Finance, Dnipro, 2026. The dissertation addresses the issues of substantiating and developing theoretical and methodological foundations, as well as scientific and methodological principles and practical recommendations for the formation of a food security mechanism within the country's economic security system. The first section, examines the essence of the concept of “food security” through the lens of its evolutionary transformation and systemic integration into the framework of national economic security. It is demonstrated that the modern understanding of food security has undergone qualitative changes. It has been established that the food supply system has a clearly defined multilevel structure and functions as a dynamic complex of six interrelated subsystems: production, resource, infrastructure and logistics, market and economic, social, and institutional and regulatory. Approaches to systematizing the determinants and conceptual contradictions of the contemporary scientific paradigm of food security are substantiated. The need to adapt this experience to Ukrainian conditions in order to overcome local destructive factors has been substantiated. It has been established that the contemporary scientific landscape centers on five major areas. A logical model of the interconnection between sustainable development and economic security through the food supply mechanism has been constructed, where the agricultural sector serves as the main transmission link. The second section, develops a scientific and methodological framework for comprehensively assessing and forecasting the resilience of the food system amid prolonged macroeconomic shocks, military-logistical constraints, and European integration transformations. It is determined that the architecture of the state's food security functions under the influence of the synergistic

pressure of five groups of determinants, which, in conditions of economic instability, acquire a cumulative destructive character. Based on the development and testing of a matrix analytical approach using an additive risk model, the “red zone” threats to economic security have been identified. This paper analyzes the main scientific approaches to the development of the production, logistics, and socio-demographic subsystems of the agri-food market. To quantitatively assess the functioning of the food system based on the principles of the sustainable development paradigm, a multivariate regression model was constructed and verified to analyze the impact of relevant agricultural sector indicators on the integrated food security index. The author’s organizational and economic mechanism for the strategic management of agricultural producers is substantiated, ensuring a qualitative transition from a raw material-based model of sector development to a model of deep processing with high added value, adapted to minimize the price volatility index and aligned with the institutional instruments of European integration. The section 3, outlines key principles for defining the directions and practical tools of adaptive regulation in the agri-food sector during the post-war recovery of the national economy, under conditions of severe resource and budgetary constraints. The work critically re-examines traditional linear approaches to forecasting food security and proposes a methodological approach based on the principle of nonlinear parametric optimization (“the trajectory to the future determines the future”), which allows for the calculation of security parameters as target benchmarks for the system’s development. By decomposing the integral food security index into four basic factors, the boundaries of the “homeostatic plateau” have been mathematically verified, and the critical, threshold, and optimal zones of the system’s functioning have been identified.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Гуменюк Є. Продовольче забезпечення України в системі економічної безпеки: змістовні характеристики та оцінка сучасного стану. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2026. Т. 11. № 2. С. 299 – 304 (1,3 д.а.). DOI: 10.36887/2415-8453-2026-2-56
- 2. Гуменюк Є. Фактори та загрози продовольчого забезпечення в умовах економічної нестабільності. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2026. № 2. С. 134– 140 (1,4 д.а.). DOI: 10.36887/2524-0455-2026-2-29
- 3. Гуменюк Є. Формування механізмів продовольчого забезпечення в системі економічної безпеки країни. Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. №1(35). 2026. Т.ІІ. С.62–76 (1,0 д.а.). DOI: 10.58253/2078-1628-2026-1-2(35)-005
- 4. Гуменюк Є. Вплив сталого розвитку аграрного сектору на рівень продовольчого забезпечення України. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. Т.346. № 5. 2025. С.660–667 (1,2 д.а.). DOI: 10.31891/2307-5740-2025-346-5-94
- 5. Gumenyuk Y. Food security: features and substantive characteristics. Інноваційні рішення в економіці, бізнесі, суспільних комунікаціях та міжнародних відносинах : матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2026. С. 146–147 (0,12 д.а.).
- 6. Gumenyuk Ye. Food supply in the country’s economic security system. Цифрове суспільство: міжнародні економічні відносини, управління, фінанси та соціум: матеріали міжнародної науково-практичної

конференції. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2025. Т.2. С.90–91 (0,13 д.а.).

- 7. Gumenyuk Ye. Bibliometric analysis of research on the development of the concept of food security in economic science. Modern Perspectives on Global Scientific Solutions: collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 6th International Scientific and Practical Conference (December 29–31, 2025, Bergen, Norway). European Open Science Space, 2025. P. 162–165 (0,16 д.а.).
- 8. Гуменюк Є. В. Особливості економічного розвитку національної економіки у післявоєнний період. Актуальні проблеми економіки та суспільства в сучасному світі: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Черкаси: 2024. С. 16–20
- 9. Гуменюк Є. Роль продовольчого забезпечення у національній економіці. Сучасна парадигма міжнародних економічних відносин в умовах глобальних трансформацій: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. семінару. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2024. С.153–155

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; проекти нормативних документів; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: аргументовано авторський організаційно-економічний механізм стратегічного менеджменту агровиробників, що забезпечує якісний перехід від сировинної моделі розвитку сектору до моделі глибокої переробки з високою доданою вартістю, адаптованої до мінімізації індексу цінової волатильності та узгодженої з інституційними інструментами євроінтеграції.

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бобровська Олена Юріївна
2. Olena Bobrovska

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 25.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2174-9040

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грицишен Дмитрій Олександрович
2. Dymytrii Hrytsyshen

Кваліфікація: д.держ.упр., д.е.н., професор, 08.00.09, 25.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5484-6421

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 04r5xzk86

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Башлай Сергій Вікторович
2. Serhii V. Bashlai

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2247-5440

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, Суми, Сумський р-н., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Жадько Костянтин Степанович
2. Kostiantyn S. Zhadko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2650-1431

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнеєв Максим Валерійович

2. Maksym Korneev

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4005-5335

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Паршина Олена Анатоліївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Паршина Олена Анатоліївна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Єрьоменко Марина Валентинівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна